

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้การเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลองมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ตัวแปรที่ต้องการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

5. การดำเนินการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล Rajabhat Mahasarakham University

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 10 คน จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีห้องเรียนเดียวของโรงเรียนบ้านหัวนาคำโนนสมบัติ อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ตัวแปรที่ต้องการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ การจัดประสบการณ์การเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางสังคม 3 ด้านคือ ด้านความร่วมมือ การแบ่งปัน และด้านความช่วยเหลือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะการใช้ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริม พฤติกรรมทางสังคมโดยการเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 6 หน่วย การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 3 แผน รวมทั้งสิ้น 18 แผน ดังนี้

1.1 หน่วยห้องเรียนของหนู

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง ลูกหมูจอมตะกละ

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง ราชสีห์กับหนู

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง อิงอ่างและวัว

1.2 หน่วยเพื่อนของหนู

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 4 เรื่อง ม้ากับลาต่างกัน

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 5 เรื่อง กบเลือกนาย

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 6 เรื่อง ชวานากับงูเห่า

1.3 หน่วยเด็กดีมีน้ำใจ

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 7 เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับงู

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 8 เรื่อง สุนัขจิ้งจอกอกัดฉูฉู

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 9 เรื่อง กบกับหนู

1.4 หน่วยการอยู่ร่วมกัน

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 10 เรื่อง มดกับนกเขา

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 11 เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับลา

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 12 เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับนกกกระสา

1.5 หน่วยโลกสวยด้วยมือเรา

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 13 เรื่อง ปลาโลมากับสิงโต

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 14 เรื่อง สุนัขผู้ซื่อสัตย์

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 15 เรื่อง กวางป่ากับพวงองุ่น

1.6 หน่วยร่วมด้วยช่วยกัน

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 16 เรื่อง วิวสามสหาย

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 17 เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับคนตัดไม้

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 18 เรื่อง ปลาใหญ่กับปลาเล็ก

เนื้อหาิทานส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม 3 ด้านคือ 1) ด้านความร่วมมือ เรื่อง อี้อ่าง
และวัวม้ากับลาต่างกัน สุนัขจิ้งจอกกับองุ่น มดกับนกเขา สุนัขผู้ซื่อสัตย์ สุนัขจิ้งจอกกับคน

ตัดไม้ 2) ด้านการแบ่งปัน เรื่อง ลูกหมูจอมตะกละ ชวานากับงูเห่า กบกับหนู สุนัขจิ้งจอกกับ

นกกระสา ปลาโลมากับสิงโต ปลาใหญ่กับปลาเล็ก และ 3) ด้านความช่วยเหลือ เรื่อง ราชสีห์

กับหนู กบเลือกนาย สุนัขจิ้งจอกกับคนตัดไม้ สุนัขจิ้งจอกกับลา กวางป่ากับพวงองุ่น

วิวสามสหาย

Rajabhat Mahasarakham University

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ มีดังนี้

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

2.3 แบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมหลังเรียนของแต่ละช่วง

2.4 แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

2.5 แบบสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยการเล่า

นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.1 แบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ส่งเสริม

พฤติกรรมทางสังคม โดยใช้การเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมโดยใช้การเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 18 แผน มีขั้นตอนในการสร้างแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การเลือกนิทานอีสป

1.1 ศึกษานิทานอีสปที่มีคติสอนใจ โดยมีเนื้อหาส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมในด้านความร่วมมือ การแบ่งปัน การช่วยเหลือ ได้แก่ หนังสือนิทานอีสปของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 50 เรื่อง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังต่อไปนี้

1.1.1 เป็นนิทานอีสปที่มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

1.1.2 นิทานมีตัวละครไม่มากเกินไป

1.1.3 นิทานมีฉากและบรรยากาศที่เหมาะสมกับเด็ก

1.1.4 นิทานมีโครงเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน นิทานมีแนวคิดและสาระสำคัญของเรื่องที่ดี มีคติสอนใจในด้านการช่วยเหลือหรือแบ่งปัน

1.1.5 ครูคัดกรองนิทาน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเกณฑ์ ด้วยการคัดเลือกนิทานจาก 50 เรื่อง โดยเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมตามเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เหลือเพียง 30 เรื่อง แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกตามความเหมาะสม

1.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในด้านการสอนและแตงนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นผู้คัดเลือกนิทานอีสป จำนวน 2 ท่าน ได้แก่

1.2.1 นางสาวกนกวรรณ จันสด กศ.ม. (หลักสูตรการเรียนและการสอน) ครูโรงเรียนบ้านหนองแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

1.2.2 นายรณกร นนทะยะโส ศษ.ม. (หลักสูตรการเรียนและการสอน) ครูโรงเรียนบ้านดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยคัดเลือกนิทานอีสปจาก 30 เรื่อง จนเหลือนิทาน 18 เรื่อง ที่มีความเหมาะสม ตามหลักเกณฑ์ โดยให้มีเนื้อหาและกิจกรรมของทุกเรื่องครอบคลุม

การส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการช่วยเหลือ ตามรายชื่อนิทาน ดังตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์นิทานกับหน่วยการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม (หน้า 17)

2. นำหนังสือนิทานอีสป ที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกมาเป็นสื่อประกอบในการเล่านิทานอีสป ประกอบการใช้สถานการณ์จำลองไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน ที่โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อผู้วิจัยศึกษาความสามารถในการเข้าใจความหมาย สันทานาเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง เนื้อหาส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม

3. ศึกษารายละเอียดของเนื้อเรื่องในนิทานอีสป เพื่อสร้างสื่อ เครื่องแต่งกายที่ภาค ศิริระ และฉากตามสถานการณ์เนื้อเรื่องในนิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลองตาม เนื้อเรื่องนิทานที่เลือก

ตอนที่ 2 วิธีการสร้างแผนการจัดประสบการณ์เล่านิทานอีสปประกอบการใช้ สถานการณ์จำลอง

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานและ การใช้สถานการณ์ จำลอง

2.2 การสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานอีสปประกอบการใช้ สถานการณ์จำลองมีจำนวนทั้งหมด 6 หน่วย หน่วยละ 3 เรื่อง ซึ่งสอนในวันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี ใช้นิทานวันละ 1 เรื่อง จึงมีแผนการจัดประสบการณ์ทั้งหมด 18 แผน และมี นิทานทั้งหมด 18 เรื่อง

2.3 นำแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์ จำลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและหาความ สอดคล้องของจุดประสงค์ ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป สื่อการเรียนการสอน และการ ประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี วุฒิกการศึกษาศ.ม. (การบริหาร การศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม

2.3.2 นางสาวกนกวรรณ จันสดี กศ.ม. (หลักสูตรการเรียนและการสอน)

ครูโรงเรียนบ้านหนองแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

2.3.3 นายรณกร นนทะยะโส ศษ.ม. (หลักสูตรการเรียนและการสอน)

ครูโรงเรียนบ้านดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

2.4 ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านนิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์

จำลองตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบตรงกันให้
ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้คำพูดตามเนื้อเรื่องในนิทานแต่ละเรื่อง

2.5 นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านนิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์

จำลองไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 อายุ 5 – 6 ปี จำนวน 10 คน ที่ไม่เข้ากลุ่มเป้าหมาย

เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับภูมิภาคมหาสารคาม

2.6 แก้ไขและปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านนิทานอีสปประกอบการใช้

สถานการณ์จำลองฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ มีดังนี้

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย เป็นแบบสังเกต

แบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้บันทึกข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนของเด็ก
ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1.1 กำหนดขอบข่ายประเด็นที่จะสังเกต ได้แก่ พฤติกรรมทางสังคมของเด็ก
ปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความร่วมมือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการช่วยเหลือ

2.1.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก ตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

2.1.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะ

2.1.4 ปรับปรุง แก้ไข ตามที่ ได้รับการเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับที่ สมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู เป็นแบบบันทึกการสังเกตที่มีลักษณะ แบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้บันทึกเหตุการณ์ประจำวันหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตาม สภาพจริง ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันบันทึก มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.2.1 กำหนดขอบข่ายประเด็นที่จะสังเกต ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การจัดประสบการณ์การสอนของครู ในแต่ละชั่วโมง ทั้งการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน การสรุป บทเรียน การวัดและประเมินผล การใช้สื่อการสอน การปกครองชั้นเรียน และบุคลิกภาพของ ครู

2.2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

2.2.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยการศึกษาวชิรวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะว่าประเด็นต่าง ๆ ที่จะสังเกตพฤติกรรม การสอนของครูนั้นเหมาะสมหรือไม่ครอบคลุมทุกประเด็นหรือยัง ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์การสอนของครู

2.2.4 ปรับปรุง แก้ไขตามที่ได้รับ การเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับ ที่สมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.3 แบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมหลังเรียนของแต่ละช่วง เป็นเครื่องมือ ที่ใช้วัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กหลังเรียนจบเนื้อหาในแต่ละช่วงมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการประสบการณ์

2.3.2 สร้างแบบประเมินย่อยตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 3 ชุด (ช่วงละ 1 ชุด)

2.3.3 นำแบบประเมินย่อยที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยการศึกษาวชิรวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

2.3.4 ปรับปรุง แก้ไขตามที่ได้รับ การเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับ ที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.4 แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้บันทึกผล
หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกชั่วโมง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.4.1 กำหนดขอบข่ายที่จะบันทึก ได้แก่ ผลการสอน ปัญหาอุปสรรค/
ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไขในแต่ละชั่วโมง

2.4.2 สร้างแบบบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ ตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

2.4.3 นำแบบบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี วุฒิการศึกษา กศ.ม.

(การบริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม

2) นางสาวกนกวรรณ จินสิด ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา

กศ.ม.(หลักสูตรการเรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านหนองแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

3) นายธกร นนทะยะโส ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา

ศษ.ม.(หลักสูตรการเรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 4 ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะว่ามีความครอบคลุมประเด็น
สำคัญที่จะบันทึกเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดประสบการณ์ในแต่ละ
ชั่วโมงหรือยัง ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้บันทึกข้อมูลให้ตรง
กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4) ปรับปรุง แก้ไข ตามที่ได้รับข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับ

ที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

2.5 แบบสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ โดยการเล่านิทานอีสป

ประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับความคิดเห็น
และความรู้สึกของตนต่อการจัดประสบการณ์ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์
ในช่วงปฏิบัติการต่อไป มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 2.5.1 กำหนดขอบข่ายที่จะสัมภาษณ์ ได้แก่ ความเหมาะสมด้านเนื้อหา กิจกรรม สื่อ เวลา บรรยากาศ และครูผู้สอน
- 2.5.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ตามขอบข่ายที่กำหนดไว้
- 2.5.3 นำแบบสัมภาษณ์เด็กที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
- 2.5.4 ปรับปรุงแก้ไข ตามที่ได้รับข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์เป็นต้นฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 แบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้
- 3.1.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบประเมินเพื่อวัดคุณลักษณะที่ต้องการ
- 3.1.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้แล้วกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัด
- 3.1.3 สร้างแบบประเมินแบบปรนัย จำนวน 1 ชุด มี 15 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก 3 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการช่วยเหลือ
- 3.1.4 นำแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี วุฒิการศึกษา กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2) นางสาวกนกวรรณ จันสด ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา กศ.ม.(หลักสูตรการเรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านหนองแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

3) นายรณกร นนท์ยะโส ครูชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา
ศษ.ม.(หลักสูตรการเรียนและการสอน) โรงเรียนบ้านดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

4) นางสาวปาริมา บุญมั่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองแสง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวัดผล
การศึกษา

5) นายบุญฤทธิ์ มีทรวงศ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วุฒิกศ.ม.(การวัดผลการศึกษา) โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ทั้งนี้ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านโครงสร้างและ

เนื้อหา โดยพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาของ จุดประสงค์การเรียนรู้ ความสอดคล้องความ
คิดเห็นกับจุดประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นว่าข้อประเมินแต่ละข้อตรงกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดหรือไม่

3.1.5 หากผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายข้อ โดย
สูตร บุญเจิด ภิญโญนันตพงษ์ (2527 : 53) มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ความสอดคล้องระหว่างข้อประเมินกับจุดประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชา

ค่าตรรกะความคิดเห็นกับจุดประสงค์

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อประเมินข้อนั้นสอดคล้องจุดประสงค์นั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อประเมินข้อนั้นสอดคล้องจุดประสงค์นั้น

- 1 หมายถึง รู้สึกแน่ใจว่าข้อประเมินข้อนั้นไม่สอดคล้องจุดประสงค์นั้น

3.1.6 นำข้อประเมินที่มีผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับจุดประสงค์และมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบประเมินกับเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 10 คน ของโรงเรียน บ้านโนนสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

3.1.7 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ ผลปรากฏว่าแบบประเมินมีค่า P และค่า r อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ กล่าวคือ มีค่า P ตั้งแต่ .50 - .80 และค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3.1.8 นำแบบประเมินที่คัดเลือกไว้และปรับปรุงแล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

3.1.9 นำแบบประเมินไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลต่อไป

3.1.10 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม โดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลองเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดประสบการณ์ ตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดช่วง ว่ามีความคิดเห็นในภาพรวมเป็นอย่างไร ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษาหลักเกณฑ์ ทฤษฎี เอกสารและวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่ามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก
- 2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก ที่มีต่อการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 8 ข้อ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 3 ระดับ ปรับใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 71-73) โดยมีรายการให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความคิดเห็นโดยกาเครื่องหมายในช่องที่กำหนด ดังนี้

คำตอบ	มาก	มีค่าคะแนน	3
คำตอบ	ปานกลาง	มีค่าคะแนน	2
คำตอบ	น้อย	มีค่าคะแนน	1

การแปลผล ใช้เกณฑ์ดังนี้	ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00 หมายถึง	ชอบมาก
	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	ชอบปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	ชอบน้อย

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

4) นำแบบสอบถามที่คัดเลือกและปรับปรุงแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับ
กลุ่มเป้าหมายเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำ

หลักการและขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (1998 : 54 ; อ้างจาก ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2537 : 23) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย เพื่อ

พัฒนาการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการ
เล่นิทานอีสป ประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้่นวางแผน (Plan)

1.1 ผู้วิจัยศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากประสบการณ์การสอนของตนเอง การพูดคุยกับเพื่อนครูและนักเรียน
รวมทั้งศึกษาเอกสารแผนการจัดประสบการณ์ สื่อ เครื่องมือวัดประเมินผลที่มีอยู่เดิม

1.2 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวทางการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาทักษะ
ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาพัฒนา
การจัดประสบการณ์สำหรับการวิจัย

1.3 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม โดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานอีสปประกอบ
สถานการณ์จำลอง มีขั้นตอนในการสร้างแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การคัดเลือกนิทานอีสป โดยให้ผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกนิทานอีสปตามความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ จากนิทาน 30 เรื่อง เหลือนิทาน 18 เรื่อง

ตอนที่ 2 วิธีการสร้างแผนการจัดประสบการณ์แก่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลองมีจำนวนทั้งหมด 6 หน่วย หน่วยละ 3 เรื่อง ซึ่งใช้สอนในวันอังคาร วันพุธ และวันพฤหัสบดี แผนการจัดประสบการณ์ทั้งหมดจำนวน 18 แผน นิทานอีสป 18 เรื่อง

1.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก

1.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

1.3.3 แบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมทำช่วงปฏิบัติการเรียนรู้

1.3.4 แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์

1.3.5 แบบสัมภาษณ์เด็กเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการ

แก่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

1.3.6 แบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

1.3.7 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์

โดยใช้กิจกรรมการแก่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม

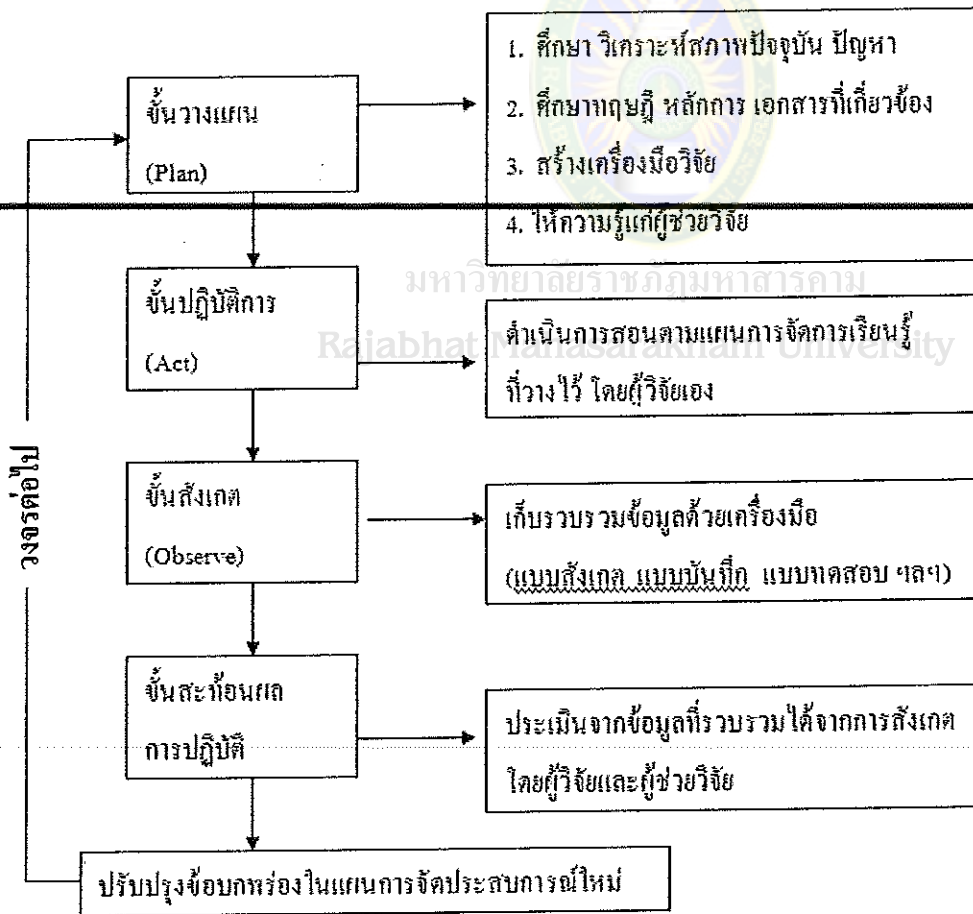
1.4 ให้ความรู้แก่ผู้ช่วยวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการแก่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำการวิจัย และทราบบทบาทหน้าที่ของตนในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2. ขั้นปฏิบัติการ (Act) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้ในขั้นที่ 1 ไปดำเนินการจัดประสบการณ์กับเด็กในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

3. ขั้นสังเกต (Observe) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลขณะปฏิบัติการสอน และสิ้นสุดการสอนแต่ละครั้งด้วยการจดบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ครู บันทึกผลหลังการ

จัดประสบการณ์และวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กทุกคนเมื่อจบแต่ละช่วง โดยใช้แบบประเมินย่อย

4. **ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)** เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ แบบสัมภาษณ์เด็ก และแบบประเมินย่อยท้ายช่วงปฏิบัติการเรียนรู้มาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้วนำข้อสรุปที่ได้มาปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ใหม่เพื่อใช้ปฏิบัติในช่วงต่อไป จนกว่าจะได้กิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพตามที่ต้องการ

ภาพประกอบที่ 2 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานอีสป ประกอบการใช้สถานการณ์จำลองชั้นอนุบาลปีที่ 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์ในช่วงปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ปฐมนิเทศเด็กก่อนที่จะดำเนินการสอน โดยใช้เวลา 30 นาที
2. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัย ตามกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวม 18 ครั้ง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดประสบการณ์ ด้วยการสังเกต การจดบันทึก การสัมภาษณ์ การให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์เพื่อใช้ในช่วงต่อไป

4. เมื่อดำเนินการทดลองแล้ว ให้นักเรียนทำแบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กและแบบสอบถามความพึงพอใจของเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลองจากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากการสะท้อนผลการปฏิบัติในแต่ละช่วง ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือ ได้ 2 ประเภท ได้แก่

1.1 แบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคม และแบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมท้ายช่วงปฏิบัติการเรียนรู้ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบประเมินวัดพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้นำผลคะแนนมาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง ด้วยการคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

พฤติกรรมทางสังคมทั้งด้านความร่วมมือ ด้านการแบ่งปัน และด้านการช่วยเหลือ รวมทั้ง
พฤติกรรมโดยภาพรวมด้วย

1.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของเด็ก เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ส่งเสริม
พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเล่นนิทานอีสปประกอบการใช้
สถานการณ์จำลอง ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 3 ระดับ ปรับใช้เกณฑ์ (บุญชม
ศรีสะอาด. 2545 : 71-73) โดยมีรายการให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความคิดเห็น โดยการ
หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
การตรวจ ดังนี้

คำตอบ	มาก	มีค่าคะแนน	3
คำตอบ	ปานกลาง	มีค่าคะแนน	2
คำตอบ	น้อย	มีค่าคะแนน	1

การแปลผล ใช้เกณฑ์ดังนี้	ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00 หมายถึง	ชอบมาก
	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	ชอบปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง	ชอบน้อย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากเครื่องมือต่าง ๆ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม
ของเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ และ
แบบสัมภาษณ์นักเรียน โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือดังกล่าว มาวิเคราะห์ อภิปราย
ผลและลงข้อสรุปเป็นความเรียง ไปสู่การปรับปรุงรูปแบบการจัดประสบการณ์ให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น